

Rumunija

Prezentacija projekcija JRT-a i upravljanja novčanim sredstvima

Tirana, Albanija 04.-06. novembar 2024.

Poglavlja

1. Karakteristike jedinstvenog računa trezora (JRT)

2. Finansiranje budžetskog deficita

3. Sistem elektronskog plaćanja

4. Projekcije JRT-a

5. Upravljanje novčanim sredstvima

6. Politika deviznih rezervi

Karakteristike jedinstvenog računa trezora (JRT)

Finansiranje budžetskog deficita

Sistem elektronskog plaćanja

Projekcije JRT-a

Upravljanje novčanim sredstvima

Politika deviznih rezervi

Karakteristike jedinstvenog računa trezora (JRT) - I

- Državni trezor je jedinstven i integrisani sistem preko koga država obezbeđuje realizaciju operacija naplate i plaćanja iz javnih sredstava, uključujući i operacije koje se odnose na javni dug.
- Preko državnog trezora realizuju se operacije naplate i plaćanja iz javnih sredstava koje se odnose na:
  - a) prihode i rashode **državnog budžeta, budžeta socijalnog osiguranja, lokalnih budžeta i budžeta državnog trezora;**
  - b) prihode i rashode **budžeta posebnih fondova,** koji su uspostavljeni i koji se koriste u skladu sa zakonskom regulativom;
  - c) prihode i rashode **budžeta javnih institucija;**
  - d) **javni dug** u domaćoj i stranoj valuti, uključujući i servisiranje javnog duga.
- **Javne institucije,** bez obzira na sistem finansiranja i subordinacije, realizuju operacije naplate i plaćanja preko filijala državnog trezora na čijoj teritoriji su fizički registrovane.
- **Javnim institucijama je zabranjeno** da sprovedu operacije naplate i plaćanja preko kreditnih institucija (komercijalnih banaka), sa izuzetkom naplate i plaćanja u stranoj valuti.
- Radi izvršenja rashoda, javne institucije, bez obzira na sistem finansiranja i subordinacije, imaju obavezu da prenesu odobreni budžet prihoda i rashoda filijalama državnog trezora kod kojih imaju otvoren račun.

Karakteristike jedinstvenog računa trezora (JRT)

Finansiranje budžetskog deficita

Sistem elektronskog plaćanja

Projekcije JRT-a

Upravljanje novčanim sredstvima

Politika deviznih rezervi

Karakteristike jedinstvenog računa trezora (JRT) - II

- Javne institucije, bez obzira na sistem finansiranja, **imaju obavezu da izvrše transfer iznosa koji predstavlja vrednost kupljene robe isporučених usluga i realizovanih radova** na račun privrednog subjekta, otvoren u filijali državnog trezora u kojoj je registrovan za potrebe plaćanja poreza. Shodno tome, svi privredni subjekti koje zaključuju ugovore sa javnim institucijama o isporuci robe ili usluga moraju otvoriti račun kod filijala državnog trezora.

■ Lokalni budžeti

Problem u vođenju budžeta prihoda i rashoda jedinica lokalne uprave (JLU) je volatilitnost njihovih rashoda.

Prednost vođenja budžeta prihoda i rashoda jedinica lokalne uprave (JLU) je činjenica da njihovi budžeti ostvaruju suficit i doprinose finansiranju.

- Opšti tekući račun Državnog trezora vodi se u **Narodnoj banci Rumunije** i otvoren je u ime Ministarstva finansija.

■ U opštem tekućem računu državnog trezora, Narodna banka Rumunije registruje prilive i vrši isplate u granicama raspoloživih sredstava na računu. Funkcionisanje opšteg tekućeg računa državnog trezora i registracija operacija na ovom računu uređuju se sporazumom između Ministarstva finansija i Narodne banke Rumunije.

■ Za raspoloživa sredstva koja ostanu na opštem tekućem računu državnog trezora, Narodna banka Rumunije odobrava kamatu čiji nivo se utvrđuje sporazumno. **Kamatna stopa** koja se pripisuje saldu na računu JRT-a je kamatna stopa na depozite koju NBR odobrava komercijalnim bankama.

Karakteristike jedinstvenog računa trezora (JRT)

Finansiranje budžetskog deficita

Sistem elektronskog plaćanja

Projekcije JRT-a

Upravljanje novčanim sredstvima

Politika deviznih rezervi

Finansiranje budžetskog deficita i refinansiranje javnog duga - I

■ Uloga Trezora je:

- Finansiranje **budžetskog deficita**, obezbeđivanjem neophodne likvidnosti potrebne za izvršenje svih javnih rashoda

- **Refinansiranje javnog duga**

■ U cilju finansiranja budžetskog deficita i refinansiranja javnog duga, Trezor na početku godine objavljuje **indikativni program** emisija državnih obveznica za tekuću godinu

■ Izvor finansiranja budžetskog deficita i refinansiranja javnog duga:

- emisije na **domaćem tržištu** (u lokalnoj i/ili stranoj valuti – EUR i USD)

- emisije na **stranom tržištu** (EUR, USD, i od nedavno JPY)

■ Svakog meseca održava se interni sastanak na temu finansiranja budžetskog deficita i refinansiranja javnog duga kome prisustvuju predstavnici 4 sektora Generalnog direktorata za upravljanje javnim dugom i novčanim tokovima trezora:

- **Operativna jedinica** (emisija državnih obveznica/zaduživanje, ali i upravljanje novčanim sredstvima – privlačenje depozita)

- **Jedinica za nadzor i analizu** (analiza rizika i upravljanje)

- **Jedinica za interno poslovanje** (otplata domaćeg i spoljnog javnog duga) i

- **Jedinica za upravljanje državnim trezorom** (projekcije JRT, devizne transakcije, saldiranje)

■ Na sastanku se razmatraju sledeće teme:

- **Mesečni prospekt emisije** državnih obveznica na domaćem tržištu (državne obveznice, DBN, Tezaur, Fidelis, Plasamente Private)

- Emisije **srednjoročnih obveznica (MTN)** na stranom tržištu

- Metode izmirenje duga na opštem računu državnog trezora:

- privlačenje **kratkoročnih depozita** od komercijalnih banaka ili

- operacije na **deviznom tržištu** - prodaja deviza (EUR/USD) iz rezerve MF kod NBR

Karakteristike jedinstvenog računa trezora (JRT)

Finansiranje budžetskog deficita

Sistem elektronskog plaćanja

Projekcije JRT-a

Upravljanje novčanim sredstvima

Politika deviznih rezervi

Finansiranje budžetskog deficita i refinansiranje javnog duga - II

■ Svakog meseca održava se sastanaka Komisije za planiranje finansijskih tokova državnog trezora kome prisustvuju predstavnici:

- **Sektora za trezor i javni dug** (finansiranje budžetskog deficita i refinansiranje javnog duga)
- **Sektora za budžet** (izvršenje budžeta)
- **Sektora za prihode** (procena budžetskih prihoda)
- **Nacionalne agencije za fiskalnu administraciju** (naplata budžetskih prihoda) i
- **Narodne banke Rumunije** (Sektor za monetarnu politiku i Sektor za tržišne operacije)

■ Tokom sastanka, razmatraju se sledeće teme:

- **Izvršenje budžeta** i kretanje budžetskog deficita
- **Kretanje budžetskih prihoda i rashoda** u narednom periodu (1 mesec)
- Faza i kretanje **finansiranja budžetskog deficita** i refinansiranja javnog duga, izdavanje državnih obveznica za naredni period
- **Projekcije JRT-a i upravljanje novčanim sredstvima** (povlačenje kratkoročnih depozita, devizne operacije iz rezerve).

■ Glavni zadatak Komisije je usklađivanje aktivnosti i obezbeđivanje razmene informacija između glavnih direkcija uključenih u proces planiranja i izvršenja budžeta, te finansiranja potreba na nivou države, kako bi se obezbedilo uravnoteženje finansijskih tokova državnog trezora i sprovođenje plana finansiranja uz ograničavanje povezanih troškova i rizika.

Karakteristike jedinstvenog računa trezora (JRT)

Finansiranje budžetskog deficita

Sistem elektronskog plaćanja

Projekcije JRT-a

Upravljanje novčanim sredstvima

Politika deviznih rezervi

Sistem elektronskog plaćanja

■ Arhitektura sistema elektronskog plaćanja u Rumuniji obuhvata tri glavne komponente:

- Realizaciju plaćanja iznosa velike vrednosti (sve transakcije bez obzira na vrednost) – **RealTimeGrossSettlement (RTGS ReGIS)**,
- Realizaciju plaćanja iznosa male vrednosti (ispod 10.000 evra) – **Automated Clearing House (ACH - SENT)**
- **Državni sistem poravnanja hartija od vrednosti - GSRS** (SaFIR).

■ **ReGIS (RTGS)** je nacionalni sistem za bruto poravnanje u realnom vremenu za transfer sredstava (RTGS) za potrebe plaćanja u lejima, koji je u vlasništvu i kojim upravlja Narodna banka Rumunije. Preko ovog sistema se poravnavaju međubankarski transferi, kao i plaćanja učesnika na račun klijenta, bez obzira na vrednost. Sistem omogućava obradu i poravnanje u realnom vremenu.

■ **SENT (ACH)** je elektronski sistem za multilateralno kliring poravnanje nacionalnih međubankarskih platnih instrukcija denominovanih u lejima, kao i nacionalnih i prekograničnih međubankarskih platnih instrukcija denominovanih u evrima, male vrednosti i velikog obima, čiji transfer se vrši između učesnika u 3 dnevne sesije.

■ **SaFIR (GSRS)** je sistem za poravnanje hartija od vrednosti (SSS) koji je u vlasništvu i kojim upravlja Narodna banka Rumunije i ima ulogu centralnog depoa hartija od vrednosti. U ovom sistemu čuvaju se državne hartije od vrednosti emitovane na međubankarskom tržištu.

■ Državni trezor je učesnik u sistemu elektronskog plaćanja od **2005. godine**.

■ Preko sistema elektronskog plaćanja (RTGS, ACH, GSRS), državni **trezor** Rumunije obavlja **sve budžetske isplate i uplate, kao i operacije vezane za servisiranje unutrašnjeg i spoljnog javnog duga** (MTN kuponi).

Karakteristike jedinstvenog računa trezora (JRT)

Finansiranje budžetskog deficita

Sistem elektronskog plaćanja

Projekcije JRT-a

Upravljanje novčanim sredstvima

Politika deviznih rezervi

Projekcije JRT-a - I

- Parlament u decembru **usvaja državni budžet i budžet državnog socijalnog osiguranja**, čime se definiše iznos budžetskog deficita koji je potrebno financirati tokom godine.
- Nakon dobijanja odobrenja, **Sektor za budžet** u januaru podnosi kvartalni budžet a potom mesečno dostavlja Državnom trezoru procene povlačenja alokacija.
- Nakon odobrenja, **Sektor za prihode** u januaru podnosi sektoru za trezor plan budžetskih prihoda na mesečnom nivou.
- Radi finansiranja budžetskog deficita i refinansiranja javnog duga, **državni trezor** na početku godine objavljuje indikativni program emisija državnih obveznica za tekuću godinu.
- Cilj državnog trezora je obezbeđenje finansiranja budžetskog deficita (i dospelog javnog duga), kao i izvršenje i poravnanje svih budžetskih plaćanja uz minimalne troškove i rizike.
- Kako bi se pravovremeno obezbedila potrebna likvidnost za poravnanje budžetskih plaćanja, uključujući servisiranje javnog duga, uz minimalne troškove i rizike, u okviru Generalne direkcije za upravljanje javnim dugom i novčanim tokovima trezora – Jedinice za upravljanje Državnim trezorom – Službe za međubankarska plaćanja i upravljanje likvidnošću, rade se **projekcije salda opšteg tekućeg računa državnog trezora**.
- Projekcije JRT-a rade se za period od **1 kalendarskog meseca**.
- Projekcije JRT-a rade se korišćenjem aplikacije **Microsoft Excel**. U okviru sektora, imamo i aplikaciju za upravljanje javnim dugom **FTI-Star** (Trezor& investicije), koja sadrži i modul za izradu projekcija JRT-a.

Karakteristike jedinstvenog računa trezora (JRT)

Finansiranje budžetskog deficita

Sistem elektronskog plaćanja

Projekcije JRT-a

Upravljanje novčanim sredstvima

Politika deviznih rezervi

Projekcije JRT-a - II

Glavni elementi na osnovu kojih se izrađuje mesečna projekcija stanja na opštem tekućem računu državnog trezora su:

- **Prihodi** opšteg konsolidovanog budžeta (+ priliv)
- **Rashodi** opšteg konsolidovanog budžeta (- odliv)
- **Servisiranje javnog duga** unutrašnjeg i spoljnog (glavnica i kamata) (- odliv)
- **Doprinos Rumunije budžetu EU** (- odliv)
- Emisija **državnih hartija od vrednosti** na domaćem tržištu (CTN, DBN) za potrebe finansiranja budžetskog deficita i refinansiranja javnog duga prema mesečnom prospektu emisije (+ priliv)
- **Devizne transakcije** (prodaja/kupovina) koje sprovode drugi sektori Ministarstva finansija (ACP, gas), kao i druga ministarstva (Min. poljoprivrede i ruralnog razvoja, Ministarstvo odbrane, Min. Za evropska ulaganja i projekte) - (+/- priliv/odliv)
- Operacije izmirivanja duga kroz kratkoročne depozite kod komercijalnih banaka (operacije **upravljanja novčanim sredstvima**) (+ priliv)
- Operacije izmirivanja duga kroz **devizne transakcije**, prodaju deviza (ne u okviru operacija upravljanja novčanim sredstvima) (+ priliv)
- Operacije investiranja pozitivnog salda kroz plasmane kod komercijalnih banaka, osigurane državnim hartijama od vrednosti (zakonski okvir je odobren, ali ove operacije upravljanja novčanim sredstvima nisu korišćene zbog stalnih debitnih salda JRT-a i neodobravanja NBR-a, s obzirom na činjenicu da ove operacije otežavaju/negativno utiču na sprovođenje monetarne politike).

Karakteristike jedinstvenog računa trezora (JRT)

Finansiranje budžetskog deficita

Sistem elektronskog plaćanja

Projekcije JRT-a

Upravljanje novčanim sredstvima

Politika deviznih rezervi

Projekcije JRT-a - III

- Procena **obima i dnevne raspodele budžetskih prihoda i rashoda** vrši se na osnovu istorijskih informacija koje pruža Sistem elektronskog plaćanja.
- Njihovo mesečno i dnevno usklađivanje uzima u obzir kako novonastale fiskalno-budžetske zakonodavne promene, tako i program prihoda i mesečnih povlačenja alokacija koji se dobija od sektora za prihode i budžet unutar Ministarstva finansija.
- **Rashodi po osnovu penzija** čine 25-30% ukupnih mesečnih budžetskih plaćanja. Dnevnu raspodelu penzijskih isplata dostavlja Nacionalni penzioni fond i ona obuhvata 3 glavne tranše isplate državnih penzija.
- Projekcije JRT-a šalju se svakog dana u **9:00 ujutru** rukovodstvu sektora za trezor i Narodnoj banci Rumunije.

Karakteristike jedinstvenog računa trezora (JRT)

Finansiranje budžetskog deficita

Sistem elektronskog plaćanja

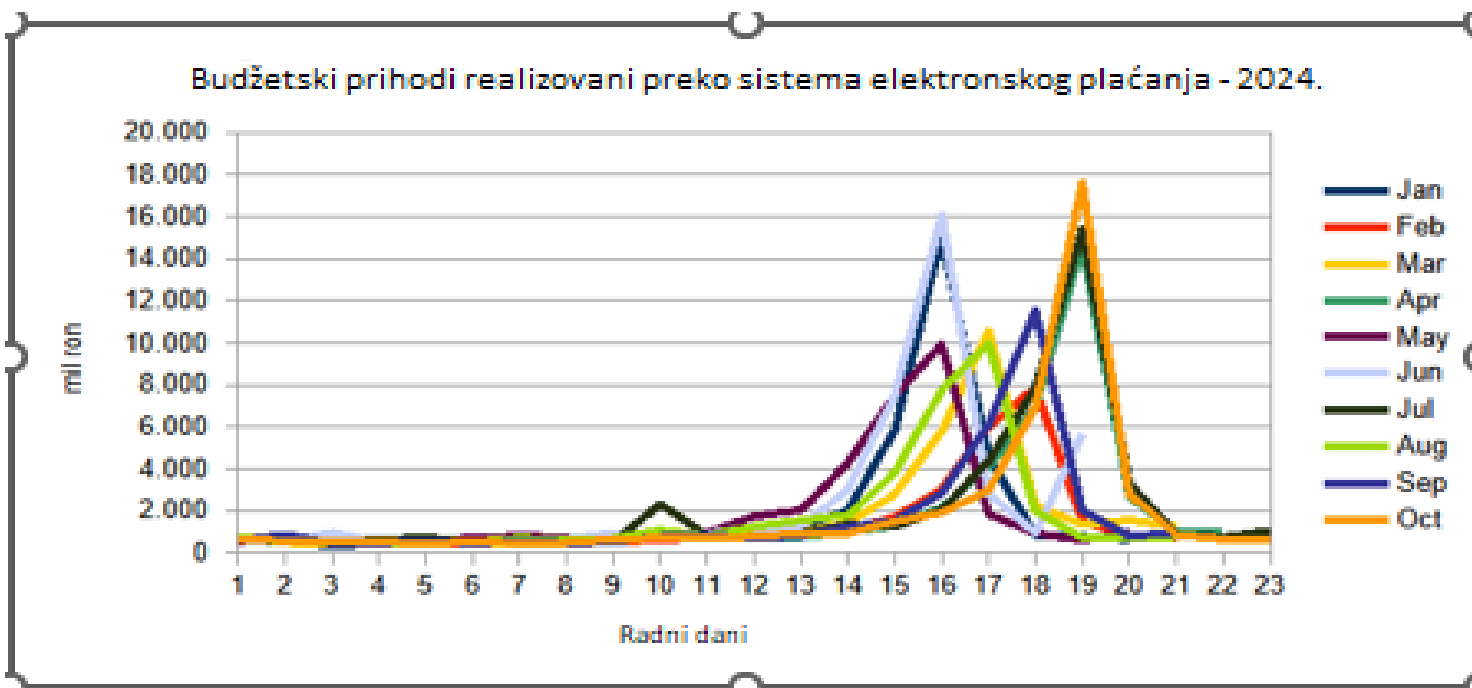
Projekcije JRT-a

Upravljanje novčanim sredstvima

Politika deviznih rezervi

Budžetski prihodi

- Period naplate budžetskih prihoda u skladu je sa odredbama zakona o fiskalnom sistemu i zakona o fiskalnoj proceduri, a datum plaćanja poreza i naknada u Rumuniji je **25. u mesecu**
- 70-75% ukupnih budžetskih prihoda naplaćuje se između **22. i 27. u mesecu**
- **Porez na dobit** se plaća kvartalno – u januaru, aprilu, julu i oktobru
- **Dividende preduzeća** u kojima država ima udeo isplaćuju se u julu i avgustu

Karakteristike jedinstvenog računa trezora (JRT)

Finansiranje budžetskog deficita

Sistem elektronskog plaćanja

Projekcije JRT-a

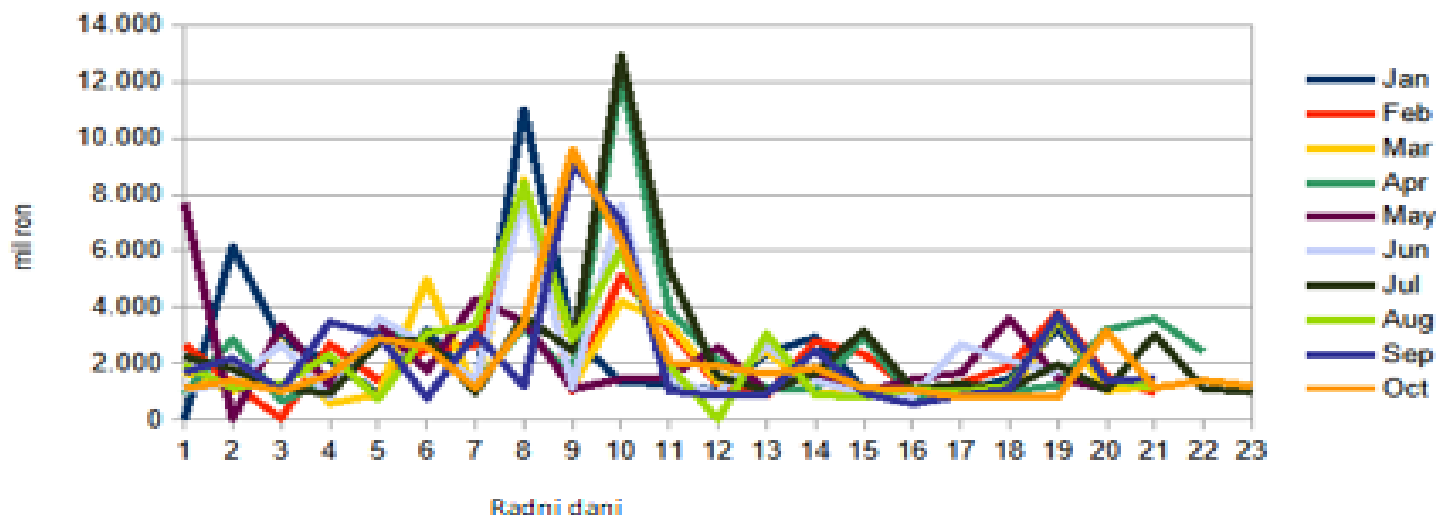
Upravljanje novčanim sredstvima

Politika deviznih rezervi

Budžetski rashodi

- Zarade iz budžeta isplaćuju se između **05. i 15. u mesecu**
- 70-75% ukupnih budžetskih rashoda izvršava se između 01. i 20. u mesecu
- Isplata penzija se vrši u tri rate na osnovu informacija dobijenih na mesečnom nivou od Nacionalnog penzionog fonda
- U period između 26. i 31. u mesecu, realizuju se plaćanja prema ekonomskim subjektima koji imaju ugovor sa državom na ime kupljene robe, isporučenih usluga ili izvedenih radova.

Budžetski rashodi izvršeni preko sistema elektronskog plaćanja - 2024.

Karakteristike jedinstvenog računa trezora (JRT)

Finansiranje budžetskog deficita

Sistem elektronskog plaćanja

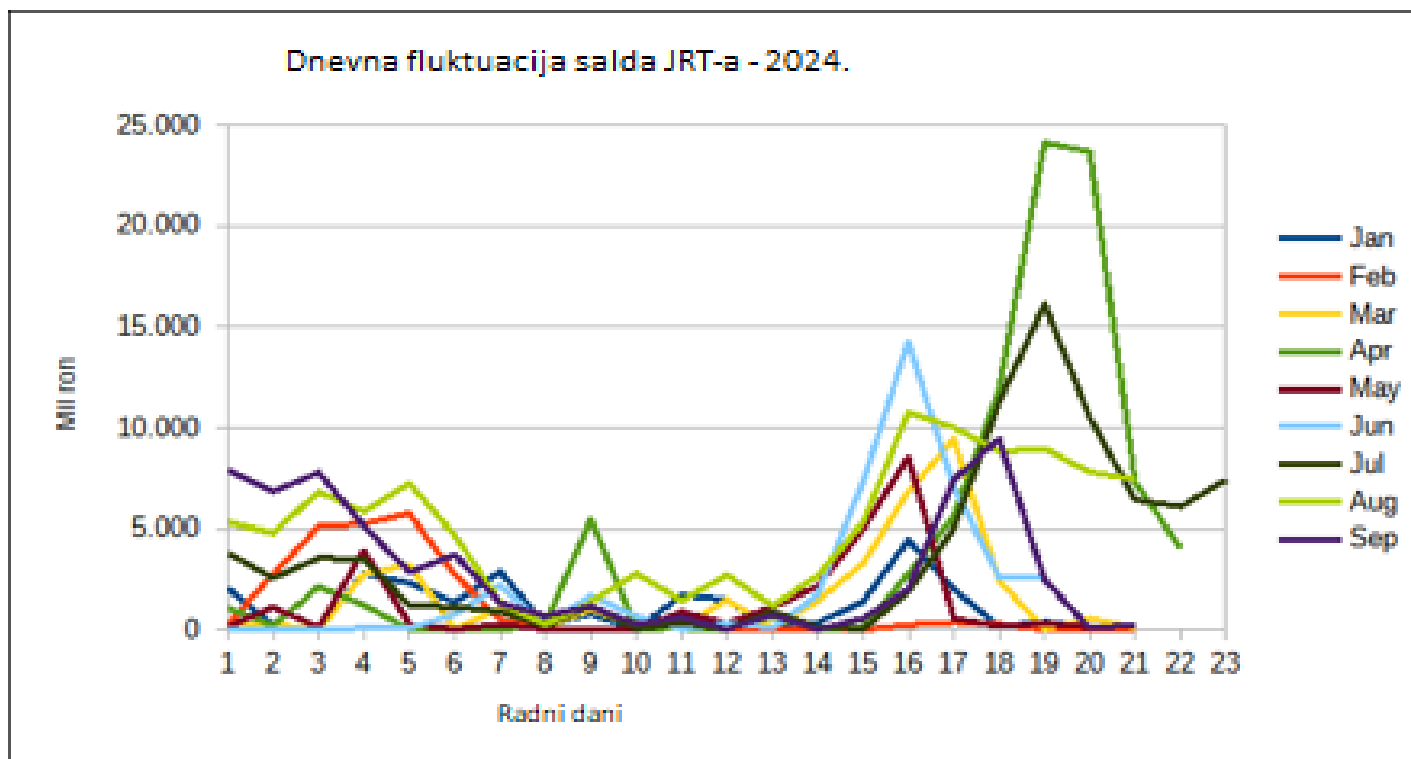
Projekcije JRT-a

Upravljanje novčanim sredstvima

Politika deviznih rezervi

Fluktuacija salda opšteg tekućeg računa državnog trezora i upravljanje novčanim sredstvima

- Privlačenje kratkoročnih depozita od komercijalnih banaka - ON / 1M putem aukcije i/ili bilateralnoj osnovi
- Prodaja deviza iz deviznih rezervi MF kod Centralne banke Rumunije

Generalni direktorat za upravljanje javnim dugom i novčanim tokovima trezora

2 Statement of Daily Cash Balances - Treasury Single Account - luna octombrie 2024 incl 01 oct 2024.xls - LibreOffice Calc

File Edit View Insert Format Styles Sheet Data Tools Window Help

Tahoma 12 pt B I U A % 0.0 0.00 0.00

G12 fx Σ = \$TSA Projection Octombrie 2024.J118

Forecast of Treasury Single Account (TSA) – October 2024													
DATA	Initial balance of TSA	Receipts	Payments	Cash management operations	Sold mediu	Final balance of TSA							
		Issues of state securities	Budgetary receipts	Repayments of state securities	Budgetary payments	Repayments of public debt (int + ext)	Final balance of TSA without financing	Deposits drawn from commercial banks	Deposit refunds	FX Operations	Final balance of TSA	Operati	
marți	Tuesday, October 1, 2024	263,40	600,00		1.109,09	3,92	-249,60			33,83	-215,77		
miercuri	Wednesday, October 2, 2024	-215,77			1.367,69	0,00	-447,28			32,54	-414,74		
joi	Thursday, October 3, 2024	-414,74	585,87		1.516,82	50,09	-1.497,72			0,00	-1.497,72	Fidelis Euro	
vineri	Friday, October 4, 2024	-1.497,72		468,83	3.024,12	42,83	-4.544,34			0,00	-4.544,34	Pensii transa a-II-a luna octombrie =	
luni	Monday, October 7, 2024	-4.544,34	0,00	501,88	2.913,59	4,69	-6.960,75			0,00	-6.960,75		
marți	Tuesday, October 8, 2024	-6.960,75		518,94	1.471,65	0,00	-7.913,45			0,00	-7.913,45		
miercuri	Wednesday, October 9, 2024	-7.913,45	0,00	607,25	3.230,88	0,00	-10.537,08			0,00	-10.537,08		
joi	Thursday, October 10, 2024	-10.537,08		621,60	1.374,96	500,00	-11.790,44			0,00	-11.790,44	Plata contrib RO la bug UE = 500 n	
vineri	Friday, October 11, 2024	-11.790,44		650,45	9.068,11	640,55	-20.848,66			0,00	-20.848,66	Pensii transa a-III-a luna octombrie	
luni	Monday, October 14, 2024	-20.848,66	0,00	700,98	6.341,55	0,00	-26.489,22			0,00	-26.489,22		
marți	Tuesday, October 15, 2024	-26.489,22		707,57	1.532,21	136,42	-27.450,28			0,00	-27.450,28		
miercuri	Wednesday, October 16, 2024	-27.450,28	0,00	792,43	1.409,21	0,00	-28.067,06			0,00	-28.067,06	3 emisuni FIDELIS	
joi	Thursday, October 17, 2024	-28.067,06		935,70	1.535,23	0,00	-28.666,60			0,00	-28.666,60		
vineri	Friday, October 18, 2024	-28.666,60		945,75	2.042,45	0,00	-29.763,30			0,00	-29.763,30		
luni	Monday, October 21, 2024	-29.763,30	0,00	1.483,02	1.385,58	92,34	-29.758,20			0,00	-29.758,20		
marți	Tuesday, October 22, 2024	-29.758,20		1.809,69	823,14	0,00	-28.771,65			0,00	-28.771,65		
miercuri	Wednesday, October 23, 2024	-28.771,65	0,00	3.006,36	808,27	31,10	-27.522,09			0,00	-27.522,09	Scadenta CTN	
joi	Thursday, October 24, 2024	-27.522,09		6.818,26	823,78	531,16	-22.058,77			0,00	-22.058,77	1 cupon DBN	
vineri	Friday, October 25, 2024	-22.058,77		18.018,60	805,52	465,59	-5.311,27		-1.304,97	0,00	-6.616,24	Depo atras in 30 sept – Bcr / 1 cupo	
luni	Monday, October 28, 2024	-6.616,24	0,00	2.730,93	3.146,28	1.981,89	-9.013,48			0,00	-9.013,48	Pensii transa I luna noiembrie = 2.6	
marți	Tuesday, October 29, 2024	-9.013,48		877,58	1.143,57	0,00	-9.279,48			0,00	-9.279,48		
miercuri	Wednesday, October 30, 2024	-9.279,48	0,00	573,31	1.561,66	2.405,44	-12.673,26			0,00	-12.673,26	2 cupoane DBN	
joi	Thursday, October 31, 2024	-12.673,26		576,31	1.564,66	2,39	-13.663,99			0,00	-13.663,99		
ESTIMARI			Finantare TS	Incasări NETE	Plati rascump. TS	Plăți NETE	Serv. Dat Pub	TOTAL	1.300,00	-1.304,97	66,37	0,00	FX SAL echilibrare sold (X mil euro /'
01.10 – 04.10.2024			585,87	2.123,39	468,83	7.017,72	96,84	Depo efectiv atrase Octomb	0,00		66,37	66,37	FX alte institutii (MADR, ACP, gaze, D
07.10 – 11.10.2024			0,00	2.900,11	0,00	18.059,19	1.145,24	Dobanda depozite	4,97				
14.10 – 18.10.2024			0,00	4.082,42	0,00	12.860,65	136,42	Depozite în sold la 30 sept 2024	1.300,00	FX – 01 octombrie 2024	4,9756	4,4451	
21.10 – 25.10.2024			0,00	31.135,94	917,43	4.646,28	1.120,19	Atentie: Sumele din BUFFER – date OPERATIVE (DGTDP)		mio EUR	mio USD		
28.10 – 31.10.2024			0,00	4.758,13	0,00	7.416,17	4.389,71	(date operative DGTDP)	Disp. conturi speciale EURO/USD la BNR	€ 13.281,86	\$ 2.886,89		
Incasări & Plăți Octombrie 2024			585,87	45.000,00	1.386,26	50.000,00	6.888,40	FND (Recon sume valuta din ven.priv.)	€ 275,00	\$ 185,79			
								Imprumuturi de la IFI-uri (Art. 14 + balanta OUG 64/2	€ 1.497,99	\$ 0,83			
								Imprumut CE – SURE	€ 19,40				
								Prefinantare împrumut PNRR	€ 1.691,00				
								Transa I PNRR – prefinantare 13%	€ 118,00				
								Transa II PNRR – prefinantare 13%	€ 133,49				
								Transa I PNRR – 27 oct 2022	€ 472,99				
								Transa II PNRR – 29 sep 2023	€ 893,35				
								Emisiuni MTN	€ 5.299,13	\$ 2.700,28			
								Banca Mondiala – DPL	€ 591,90				
								Emisiuni MTN – Green Bond	€ 1.979,46				

TSA Projection Iunie 2024 Situatie Iunie 2024 TSA Projection Iulie 2024 Situatie Iulie 2024 TSA Projection August 2024 Situatie August 2024 TSA Projection Septembrie 2024 Situatie Septembrie 2024 TSA Projection Octombrie 2024 Situatie Octombrie 2024 Analiza progn 2024

Find Find All Formatted Display Match Case

Sheet 21 of 47 PageStyle_Situatie Octombrie 2024 Romanian (Romania) Average: 1.374,96 ; Sum: 1.374,96 75%

Windows taskbar with icons for File Explorer, Edge, Word, Excel, PowerPoint, and system tray showing date 16.10.2024 and time 16:11.

Karakteristike jedinstvenog računa trezora (JRT)

Finansiranje budžetskog deficita

Sistem elektronskog plaćanja

Projekcije JRT-a

Upravljanje novčanim tokovima

Politika deviznih rezervi

Upravljanje novčanim sredstvima – upravljanje deficitom opšteg tekućeg računa

- Glavni instrumenti koji se koriste u svrhu upravljanja novčanim sredstvima su bilateralni ili multilateralni depoziti kod komercijalnih banaka i/ili devizne transakcije.
- Odluka o ulasku na tržište ili o prodaji strane valute zasniva se na tržišnoj dinamici, obimu deficita opšteg računa, kao i fluktuaciji deficita tokom vremena i donosi je rukovodstvo Generalnog direktorata.
- Podobne strane uključene u aktivnost privlačenja depozita su finansijske institucije ovlašćene od strane Narodne banke Rumunije, koje su izrazile nameru da obavljaju finansijske plasmane i koje imaju uspostavljene limite trgovanja sa ministarstvom.
- U slučaju prikupljanja sredstava putem bilateralne procedure, učesnici će biti odabrani na osnovu najbolje usklađenosti sa interesom koji je iskazalo Ministarstvo, u smislu iznosa, dospeća i nivoa prinosa (kamata) koje učesnici ciljaju u odnosu na tržišni kotaciju.
- Tržišna kotacija koju Ministarstvo uzima u obzir za trgovanje je ASK/OFFER kotacija za ciljano dospeće, koja se nalazi na sistemima Reuters/Refinitiv ili Bloomberg i koja će se naći na referentnoj stranici za transakcije (*witness page*), štampanoj iz sistema u relevantno vreme za trgovanje. Ova stranica potvrđuje tržišnu kotaciju i čuva se zajedno sa dokumentacijom koja se odnosi na uspostavljene depozite.
- U slučaju privlačenja sredstava putem multilateralne aukcijske procedure, aukcija će biti odlučena po prinosima koji se kreću unutar nivoa referentne stranice, s maksimalnim odstupanjem od 20%, ali ne većim od kreditne linije koju odobrava NBR, i u okviru ograničenja debitnog salda za relevantni period.
- U slučaju deviznih transakcija, učesnik će biti Narodna banka Rumunije.
- Prateća dokumenta vezana za svaku realizovanu transakciju su: zahtev za podnošenje ponuda koji izdaje MF svakom učesniku, ponuda svakog učesnika i potvrda o delimičnom ili potpunom prihvatanju ili odbijanju te ponude. Ovi dokumenti se štampaju u setovima vezanim za svaku transakciju i arhiviraju se prema datumu transakcija.
- Vršenje plasmana putem specifičnih operacija kod kreditnih institucija i drugih finansijskih institucija ovlašćenih za obavljanje takvih operacija, uz garanciju tih institucija odgovarajućom imovinom koja ispunjava kriterijume prihvatljivosti, a da pri tome ciljevi monetarne politike koje sprovodi Narodna banka Rumunije ne budu ugroženi. U ovom trenutku, takve operacije se ne sprovode.

Karakteristike jedinstvenog računa trezora (JRT)

Finansiranje budžetskog deficita

Sistem elektronskog plaćanja

Projekcije JRT-a

Upravljanje novčanim sredstvima

Politika deviznih rezervi

Računi u konvertibilnim valutama i rezerva u konvertibilnim valutama - EUR, USD, GBP, CHF, JPY.

- Operacije naplate i plaćanja u stranoj valuti Ministarstva finansija mogu se obavljati putem tekućih računa u stranoj valuti otvorenih kod Narodne banke Rumunije ili putem korespondentnih računa u stranoj valuti otvorenih kod kreditnih institucija, na osnovu sporazuma zaključenih između strana. Odabir kreditnih institucija vrši se putem tendera.
- Svi devizni računi Ministarstva finansija **otvoreni su kod Narodne banke Rumunije.**
- Prednosti vođenja deviznih računa kod NBR-a: **minimalan (nulti) kreditni rizik**, konsolidacija deviznih rezervi NBR-a, delimično osiguranje na servisiranje spoljnog javnog duga u smislu da se rezerva čuva u valutnoj strukturi koja omogućava izmirivanje maksimalnih iznosa plaćanja (evroobveznice), uzimajući u obzir vremenski period od najmanje 4 meseca.
- Pored toga, postoji i politika koja se odnosi na rezerve koja podrazumeva da je potrebno osigurati **rezerve koje će pokriti četvoromesečne bruto potrebe finansiranja**, upravo s idejom da se pokrije period u kojem, na primer, zbog tržišne volatilnosti, MF ne bi imalo povoljne uslove za emisije/finansiranje; MF u Rumuniji ima specifičnu politiku koja se odnosi na gotovinsku rezervu s obzirom da se većina zemalja odlučuje za rezervu u nacionalnoj valuti. Podatak o nivou rezerve u stranoj valuti se ne objavljuje, s obzirom na uticaj koje bi takvo objavljivanje moglo da ima imajući u vidu da fluktuacije rezervi mogu da budu velike, te bi postojala mogućnost špekulisanja o određenoj poziciji MF sa stanovišta gotovinske rezerve.
- Nedostatak vođenja deviznih računa kod NBR-a je njihova niska naknada
- Kamata se pripisuje za raspoloživost tekućeg računa u stranoj valuti kojim upravlja Ministarstvo javnih finansija, kod Narodne banke Rumunije. **EONIA kamata** (koju obračunava i dnevno objavljuje ECB) se uplaćuje na račun u EUR, a kamata koju **FED** isplaćuje uplaćuje se na račun u USD.
- Raspoloživost u stranoj valuti može se koristiti direktno od strane Ministarstva finansija kroz plasmane kod kreditnih institucija ili finansijskih institucija – ali ova politika se ne sprovodi.
- Javne institucije **mogu obavljati operacije naplate i plaćanja u stranoj valuti** preko računa otvorenih kod kreditnih institucija odabranih putem aukcije, u skladu sa važećim propisima.

Hvala!

